

Växtodlingsåret inom Östra SverigeFörsöken 2002

Lennart Johansson, Hushållningssällskapet, Östergötland

Det som utmärker den senaste växtodlings-säsongen är att höstsådden blev ovanligt sen men en varm höst kompenserade detta med mycket bra tillväxt. Därefter blev det en relativt mild vinter och ett ovanligt tidigt vårbruk. Under maj och juni var det många regndagar med mer än dubbelt så mycket nederbörd som normalt i centrala Östergötland medan de östra delarna av regionen fick mindre eller normal nederbörd.

Skörden blev rekordsnabb då de flesta grödslag mognade inom några veckor.

Som vanligt är det varierande skördenivåer som kan sammanfattas med svag eller obefintlig skörd för ärter på lerjordar i Östergötland, bra skörd för tidiga höstvetesorter och havre medan kornskörden blev måttlig. Variationen är som vanligt stor mellan olika jordarter och i olika delar av området.

Allmänt om försöksverksamheten inom ÖSF

Som ett mått på försöksverksamhetens omfattning brukar antal försök användas och tyvärr har antalet försök minskat från 156 till 142. Orsaken till detta kan sökas i att anslagen till försök inte har följt med kostnadsutvecklingen. Dessutom är det färre aktörer i branschen och ytterligare samordning vilket resulterat i allt färre försök.

Kortfattat om vädret

Förhållandet vid höstrapsådden i fjol var mycket gynnsamt vilket medförde bra etablering medan ihållande regn i hela september, 150 mm, försenade höstvetesådden. Det

mesta såddes i slutet på september och oktober under tämligen blöta förhållanden. Hösten blev dock varm och bidrog till en bra etablering. Vintern blev mild med undantag för en kall period runt årsskiftet med enstaka dagar med låga temperaturer. Under januari och februari var det varmt för årstiden utan något längre snötäcke. Våren kom tidigt vilket medförde att det blev en tidig säsong för samtliga grödor. Under senare delen av maj började en regnig period som höll i sig hela juni med lokalt mycket stora nederbördsmängder. I stora delar av Östergötland uppmättes 325 mm regn under maj, juni och juli vilket är nära dubbelt så mycket som normalt. Så var dock inte fallet i de östra delarna av regionen där det var relativt torrt till juni. Under juli hade Örebro län den mesta nederbörden. Under två dygn föll på många platser mellan 100 och 200 mm regn. Därefter var det varmt och torrt under hela augusti fränsett åskskurar som lokalt gav mycket regn. Det torra och varma vädret höll i sig hela september.

Tidigt vårbruk och tidig utveckling av grödorna

Övervintringen blev överlag mycket bra för samtliga grödor bortsett från mindre arealer av höstraps som vuxit sig för hög under hösten. Vårbruket startade i början av april ganska exakt en månad tidigare jämfört med året innan. Vårbruket kunde genomföras under gynnsamma förhållanden.

Utvecklingen var tidig för samtliga grödor och en bedömning är 7-14 dagar tidi-

gare jämfört med normalåret. Större regnmängder strax efter sådd av oljevaxter försvårade och försenade uppkomsten i Örebro län. Den rikliga nederbörden i slutet på maj medförde att ärtfälten gulnade tidigt på lerjordar för att senare kollapsa helt. Vårsäden utvecklades normalt och höstgrödorna var tidiga och såg mycket bra ut.

Mycket tidig skörd med varierande kvalitet

Första vallskörden blev tidig med bra kvantitet och hög kvalitet. Regn under höskörden ställde till en del problem. Andra skörden blev i många fall försenad av regn med sämre kvalitet som följd. I flera fall var det även möjligt att ta en tredje skörd. Samman-

fattningsvis blev det en bra vallskörd och dessutom ett ovanligt bra år för halmskörd.

Redan i mitten av juli startade skördearbetet med tröskning av höstrybs och ängsvingelfrö.

I slutet på juli och början på augusti var det varmt och torrt fränsett lokala åskväder. Samtliga grödor mognade mycket snabbt och huvuddelen av skördearbetet var över på två veckor. Även våraps, oljelin och klöverfrö kunde skördas runt 20-25 augusti. Torrt och varmt väder fortsatte hela augusti vilket gav de bästa förutsättningar även för halmskörden.

Det mesta skördades vid låga vattenhalter men en viss brådmognad bidrog till att vårsäden i många fall blev småkärnig.